

GLOBSEC Trends

2024

Výsledky za Slovensko

O publikácii

- Reprezentatívna vzorka 1,000 respondentov na krajinu
- Zber dát: február - marec 2024
- Počítačom asistované telefonické rozhovory (CATI)
- **9 krajín:** Bulharsko, Česko, Estónsko, Litva, Lotyšsko, Maďarsko, Poľsko, Rumunsko, Slovensko
- Na Slovensku zber dát uskutočnila agentúra FOCUS

Úvod

Spoločnosť na Slovensku je charakterizovaná vyššou mierou pocitu ohrozenia zo strany iných krajín, celkov, či skupín ľudí. Z výsledkov GLOBSEC Trends 2024 vyplýva, že vyše 40% ľudí na Slovensku cíti, že ich hodnoty a identita sú ohrozené liberálnou demokraciou, západnými spoločnosťami, či utečencami z Ukrajiny. Migrantami mimo Európy sa cíti byť ohrozených až 70% dospeljej populácie. V porovnaní s inými krajinami v regióne patria tieto čísla dlhodobo medzi najvyššie, ako bolo potvrdené už v iných prieskumoch, ktoré sme uskutočnili v minulých rokoch (napr. [Voices of Central and Eastern Europe](#)).

Práve pocit, že všetko okolo nás ohrozuje, je pravdepodobne ťahúňom aj pre vyššiu mieru dôvery v dezinformácie a manipulatívne tvrdenia, a nižšiu mieru tolerancie k inakosti, ktorá sa prejavuje napríklad v otázkach práv pre LGBTI+ ľudí.

Polarizačné kampane tieto postoje ďalej len posilňujú, nakoľko pretavujú pocit ohrozenia aj do vnútropolitického boja. Tento rok polarizáciu môžeme sledovať aj na dátach, a to najmä v otázkach týkajúcich sa tém, ktoré v spoločnosti silne rezonujú - napríklad na (ne)súhlas s krokmi vlády voči médiám, či dôležitosť neziskových organizácií pre demokraciu.

Úvod

Aj napriek týmto trendom nám však výsledky ponúkajú témy celospoločenského konsenzu, o ktoré sa pri depolarizačných snahách dá oprieť. Zahraničnopolitické ukotvenie SR v EÚ a NATO, ako aj dôležitosť týchto celkov pre bezpečnosť a postavenie Slovenska vo svete, sa stáva jednoznačnou voľbou pre absolútnu väčšinu spoločnosti. Podobne môžeme vnímať vysokú mieru akceptácie systému demokracie, aj liberálnej demokracie.

Pri čítaní výsledkov prieskumu vyzývame k podobnému prístupu. Aj napriek tomu, že výsledky niektorých otázok na prvý pohľad vyznievajú šokujúco, je vhodné sa na ne pozrieť v kontexte ďalších otázok v téme. Mnohé z otázok zároveň slúžia ako podklad pre ďalší výskum – čo ľudia vnímajú pod totalitou, západnou spoločnosťou, či extrémizmom? Vnímajú Rusko ako strategického partnera Slovenska oni sami, ale skôr reflektujú politiky vlády? Širší pohľad na tento report a uvedomenie si limitov prieskumov verejnej mienky nám nielen pomôžu lepšie porozumieť postojom v spoločnosti, ale aj minimalizovať čierno-biele interpretácie výsledkov.

Dominika Hajdu

Riaditeľka Centra pre demokraciu a odolnosť, GLOBSEC

Kľúčové zistenia pre Slovensko

- 1. Podpora pre EÚ a NATO stúpla** na približne 70% po tom, čo v roku 2023 zaznamenala výrazný pokles.
- 2. Slováci výrazne nevybočujú z priemeru regiónu vo vnímaní EÚ alebo NATO.** Dve tretiny respondentov súhlasilo s naratívom tzv. EÚ diktátu, ale aj s tvrdením, že vďaka EÚ má Slovensko silnejšie postavenie vo svete.
- 3. Dodržiavanie princípov právneho štátu zo strany Európskej komisie respondenti schvaľujú,** ale súhlasia len s odporúčaniami, nie s trestami v podobe odobratia fondov.
- 4. Vnímanie Ruska ako hrozby je na úrovni 49%,** čo je výrazne vyššie ako v roku 2021, kedy dosahovalo len 21%, avšak od roku 2022 postupne klesá.

Kľúčové zistenia pre Slovensko

5. Vnímanie **USA ako hrozby** je naopak najvyššie v regióne, na 41%.
6. **Dezinformácie o vojne proti Ukrajine rezonujú** do podobnej miery ako minulý rok. Viac ľudí si myslí, že za vojnu môže západ alebo samotná Ukrajina (dokopy 51%), ako Rusko (41%).
7. Slováci tiež **najmenej z regiónu podporujú členstvo Ukrajiny v EÚ a NATO**, podpora členstva je len na 30%.
8. **S poskytovaním vojenskej pomoci Ukrajine súhlasí** vyše 60% respondentov, ale podobné percento zároveň súhlasí, že **pomoc nás približuje bližšie k vojne**, pretože ňou provokujeme Rusko.
9. **Spokojnosť s demokraciou je stabilná** na približne 38%, ako aj súhlas s tvrdením, že demokracia ako systém zriadenia štátu je pre Slovensko dobrá, s ktorým sa stotožňuje 80% respondentov.

Kľúčové zistenia pre Slovensko

10. 36% respondentov zároveň súhlasilo s tvrdením, že **totalitný systém bez pravidelných volieb by bol pre Slovensko dobrý**.
11. **Dôvera vláde oproti roku 2023 výrazne stúpla** a zodpovedá priemeru regiónu - 39%. Zvýšila sa najmä medzi staršou generáciou.
12. **Dôvera v médiá a presvedčenie, že médiá na Slovensku sú slobodné, sú najvyššie v regióne**, na úrovni Českej republiky.
13. Približne polovica respondentov vnímala kroky zo strany vlády uskutočnené do februára 2024 (zber dát), vrátane odmietania vyjadrení pre štandardné mienkotvorné médiá, ako diskriminačné a potenciálne nebezpečné pre slobodu médií.
14. 43% respondentov zároveň súhlasilo, že **samozvané alternatívne médiá boli v minulosti neprávom cenzurované**.

Kľúčové zistenia pre Slovensko

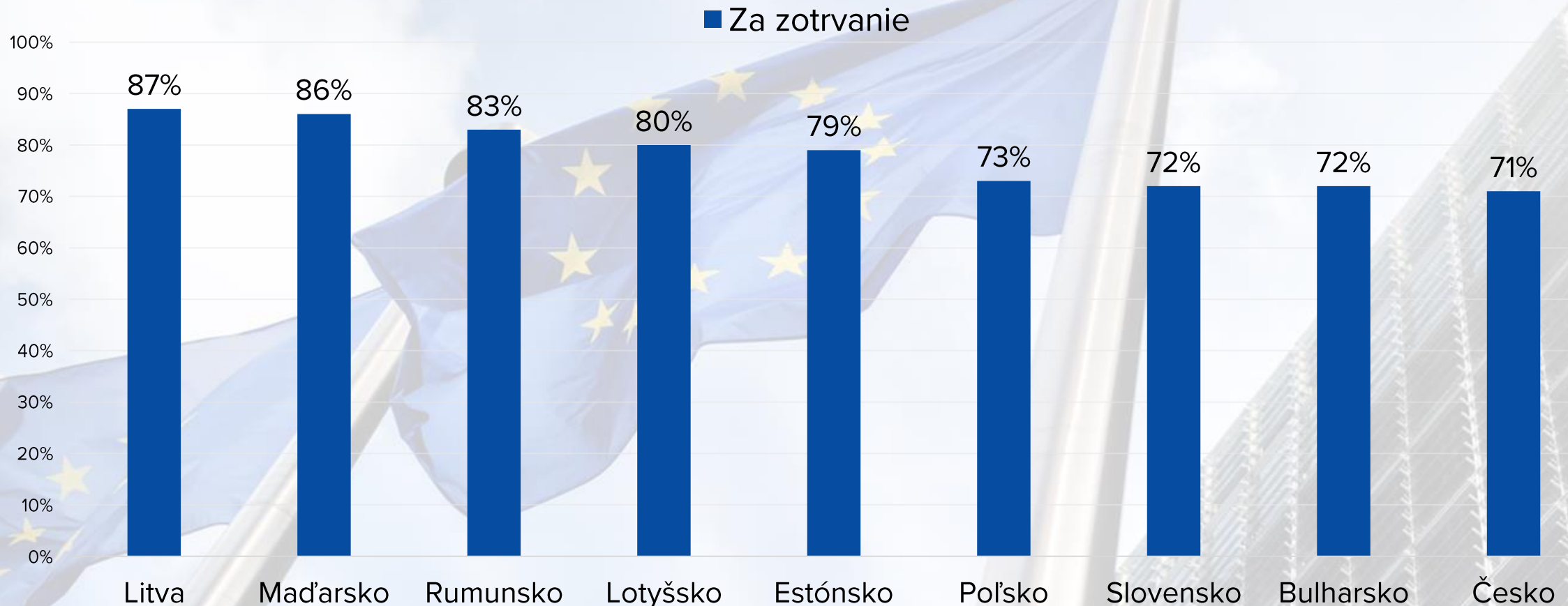
15. Na Slovensku sa prejavujú aj následky očierňujúcich kampaní. 52% respondentov, najmenej v regióne, si myslí, že **neziskové organizácie sú dôležité pre demokraciu**. Toto presvedčenie stúpa s vekom a je výraznejšie medzi ženami.
16. Respondenti na Slovensku sa zároveň **cítia ohrození inými skupinami alebo ideami** výrazne viac ako respondenti v iných krajinách, či ide o západné spoločnosti, liberálnu demokraciu alebo migrantov. **Muži sa spravidla cítia ohrozenejší ako ženy**.

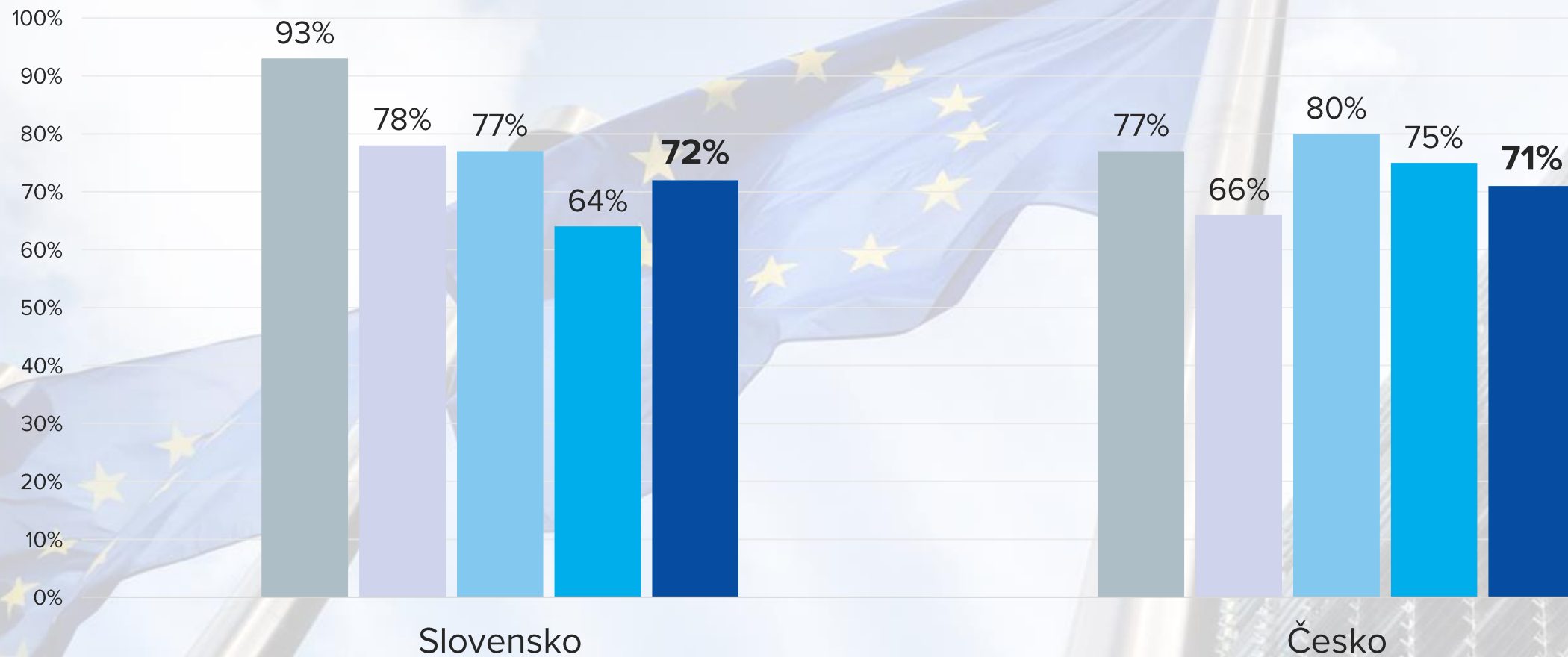
EURÓPSKA ÚNIA

Predstavte si prosím, že by sa najbližší víkend konalo na Slovensku referendum o členstve krajiny v Európskej únii. Ako by ste v takomto referende hlasovali – **za zotrvanie Slovenska v EÚ alebo za vystúpenie Slovenska z EÚ?**

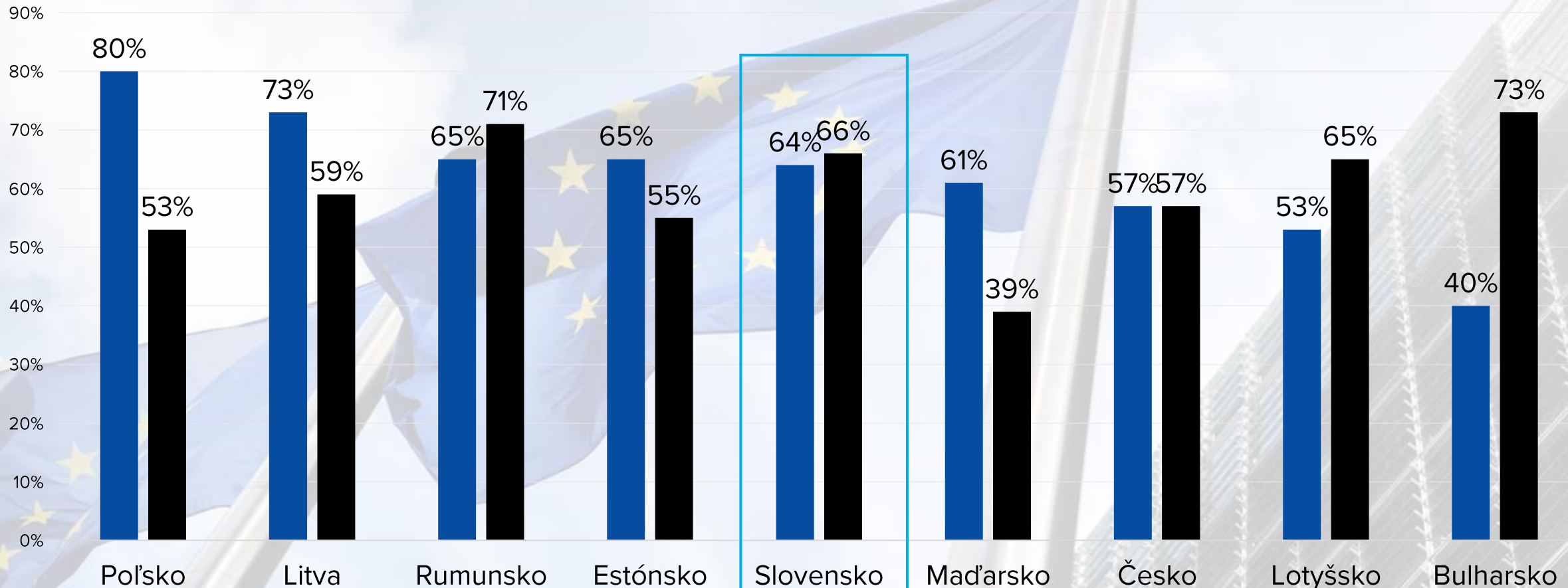
Preferencie za zotrvanie / vstup do EÚ

■ 2003 referendum ■ 2021 ■ 2022 ■ 2023 ■ 2024

Respondenti, ktorí súhlasia s tvrdeniami:

- Vďaka členstvu v Európskej únii má naša krajina silnejšie postavenie vo svete.
- Európska únia našej krajine diktuje, čo má robiť, bez toho, aby sme to mali šancu ovplyvniť.

S ktorým z nasledujúcich tvrdení sa stotožňujete najviac?

27%

Európska komisia by **nemala dohliadať na dodržiavanie princípov právneho štátu** v krajinách EÚ, vrátane Slovenska, lebo ide o neoprávnené zasahovanie do procesov vo vnútri krajiny.

50%

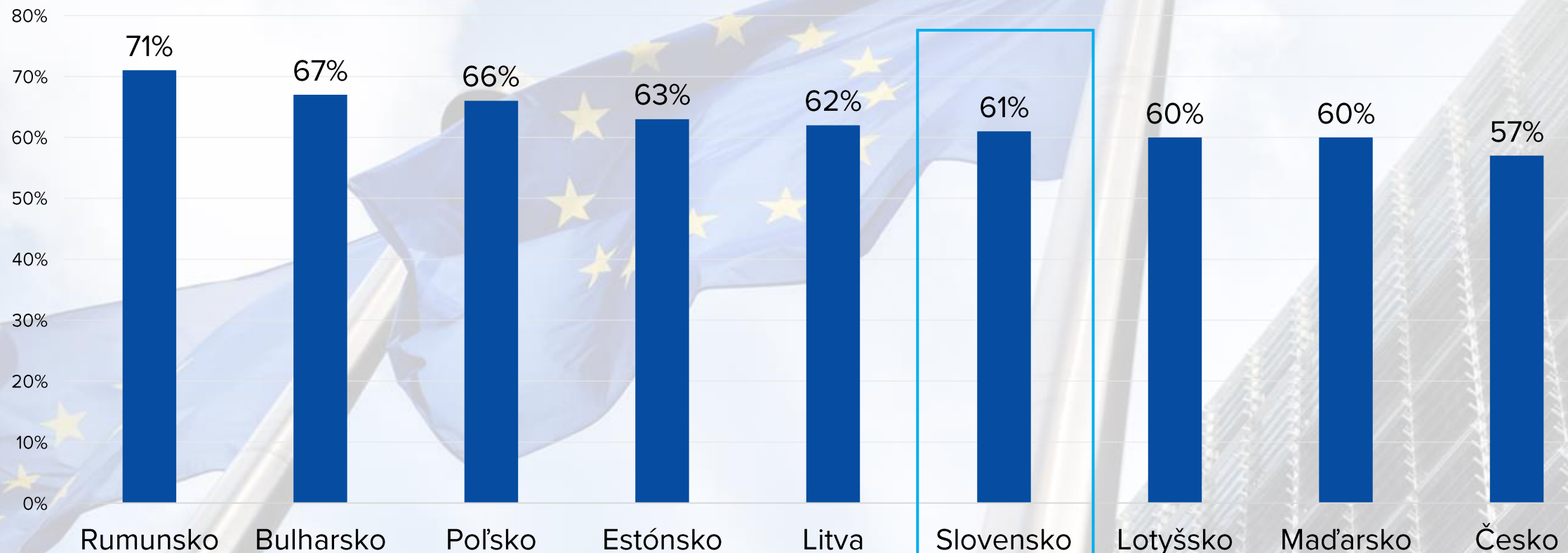
Európska komisia by **mala dohliadať na dodržiavanie princípov právneho štátu** v krajinách Európskej únie vrátane Slovenska, **ale mala by poskytovať len odporúčania.**

18%

Európska komisia by **mala dohliadať na dodržiavanie princípov právneho štátu** v krajinách Európskej únie vrátane Slovenska, **a porušenie týchto princípov by malo byť potrestané, napríklad odobraním fondov.**

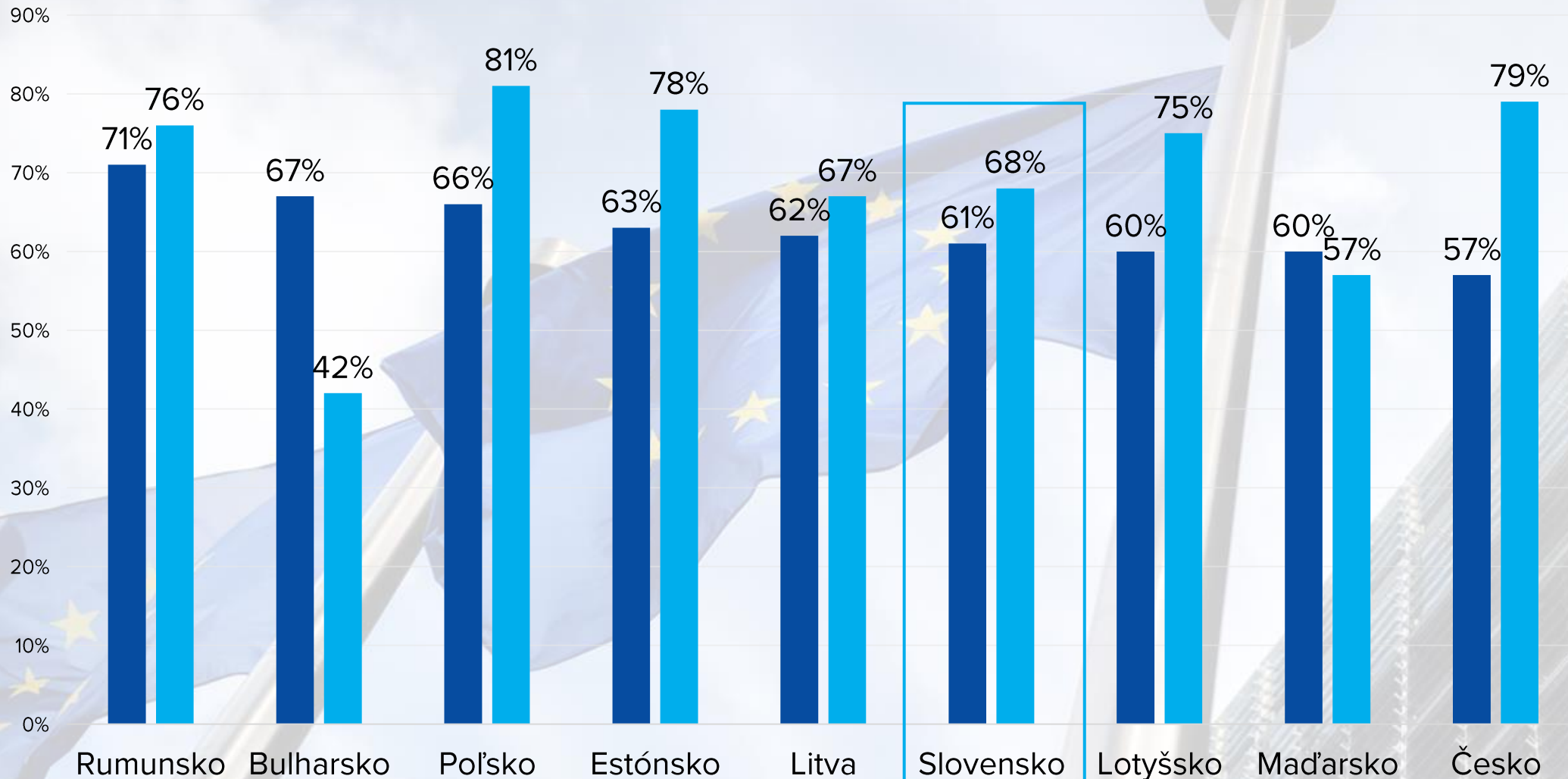
EÚ by mala začať budovať vlastnú armádu, aby zmenšila svoju závislosť na Spojených štátoch amerických.

■ Súhlasím

■ Tí, čo súhlasia, že EÚ by mala začať budovať vlastnú armádu, aby zmenšila svoju závislosť na Spojených štátoch amerických.

■ Tí, čo dôverujú ozbrojeným silám v ich krajine

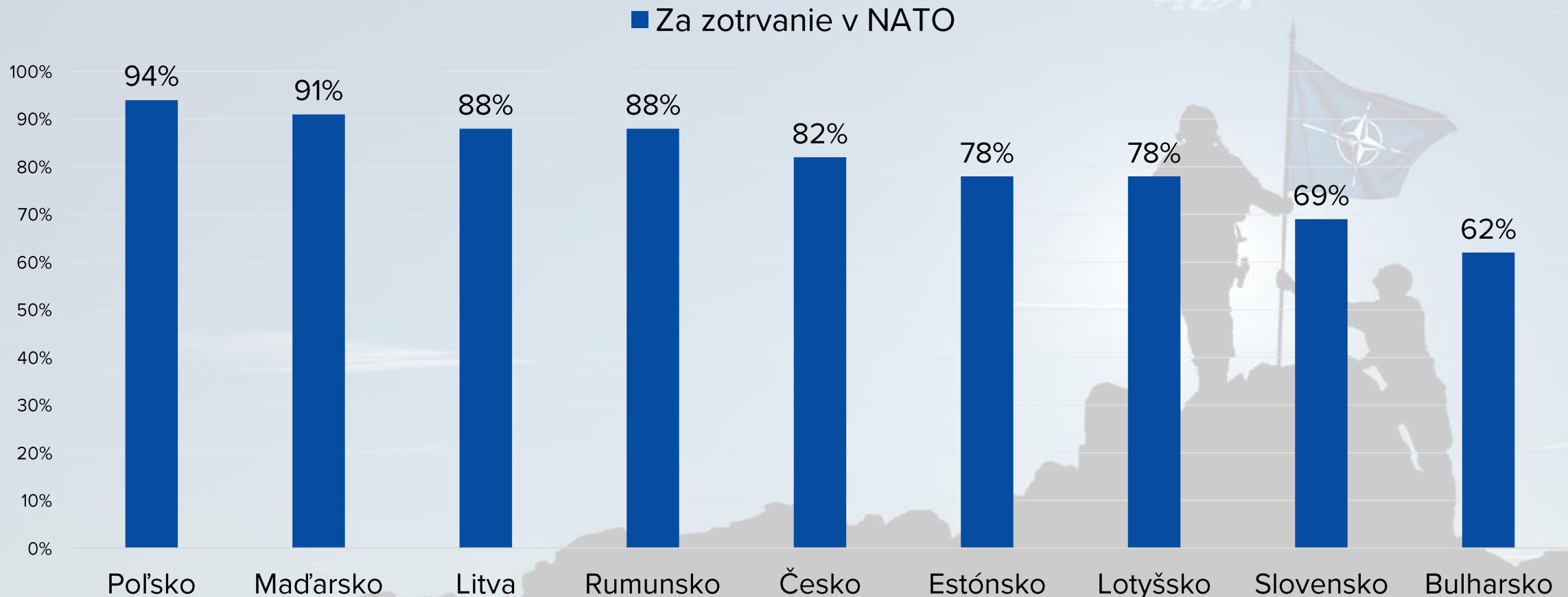

NATO

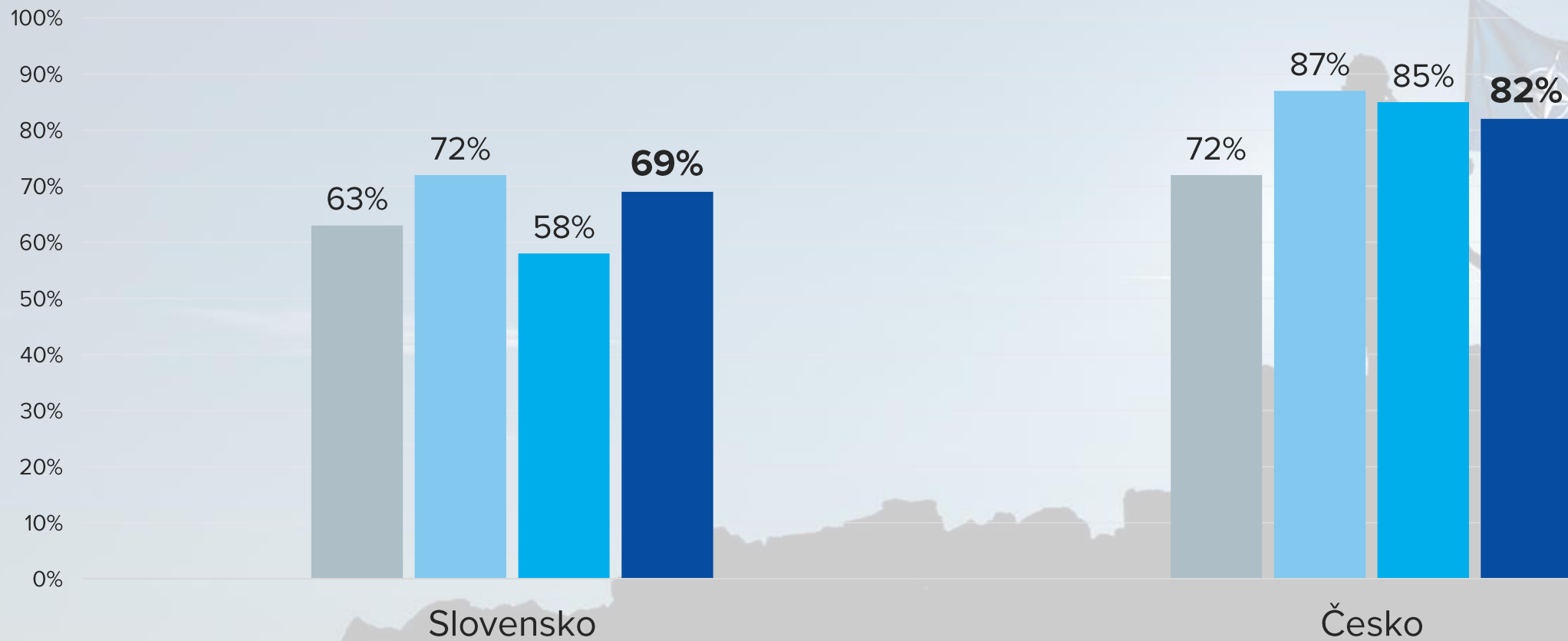

Predstavte si prosím, že by sa najbližší víkend konalo na Slovensku referendum o členstve krajiny v NATO. Ako by ste v takomto referende hlasovali – **za zotrvanie Slovenska v NATO alebo za vystúpenie Slovenska z NATO?**

Preferencie za zotrvanie v NATO

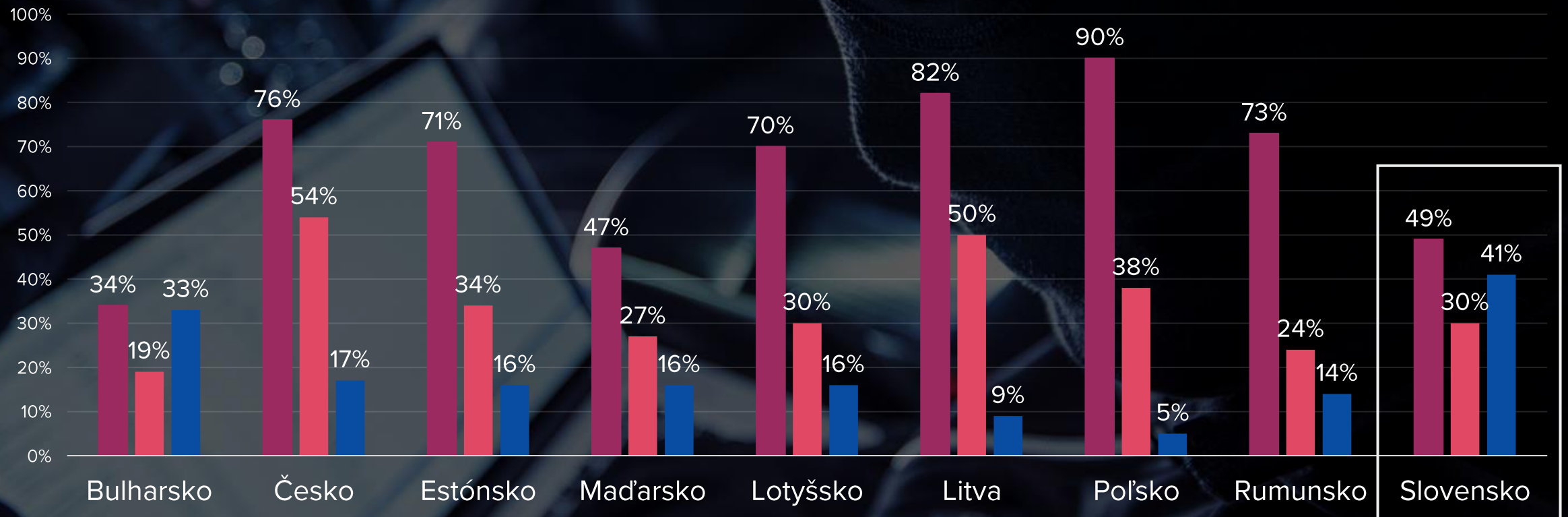
■ 2021 ■ 2022 ■ 2023 ■ 2024

BEZPEČNOSTNÉ HROZBY

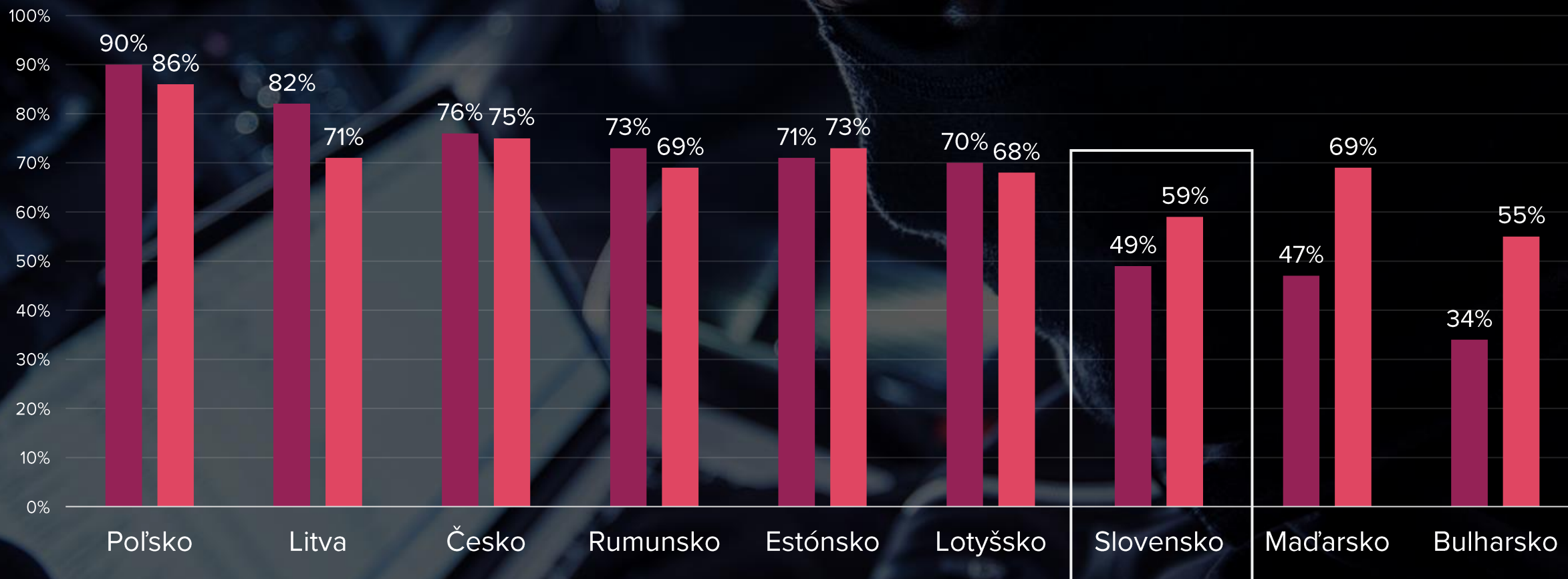
Myslíte si, že daná krajina predstavuje **bezpečnostnú hrozbu** pre Vašu krajinu?

■ Rusko ■ Čína ■ Spojené štáty americké

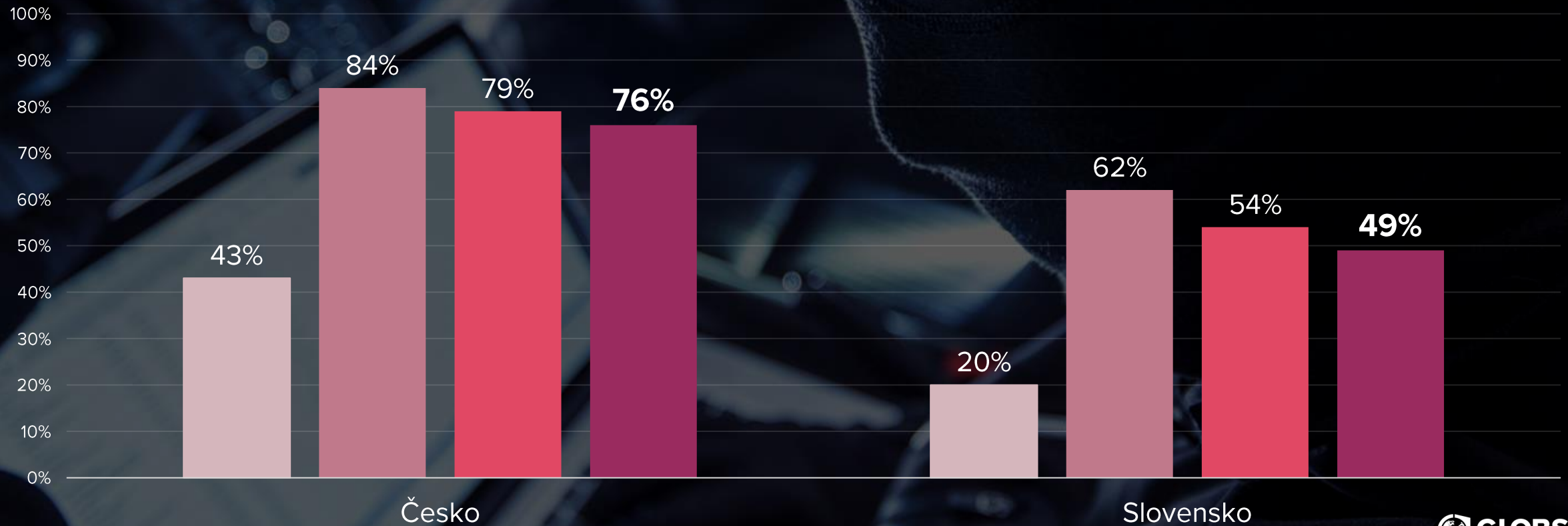
Vnímanie Ruska

- Tí, čo považujú Rusko za bezpečnostnú hrozbu.
- Tí, čo súhlasia že sa Rusko snaží oslabiť EÚ a NATO.

Tí čo si myslia, že **Rusko** predstavuje **bezpečnostnú hrozbu** pre ich krajinu.

■ 2021 ■ 2022 ■ 2023 ■ 2024

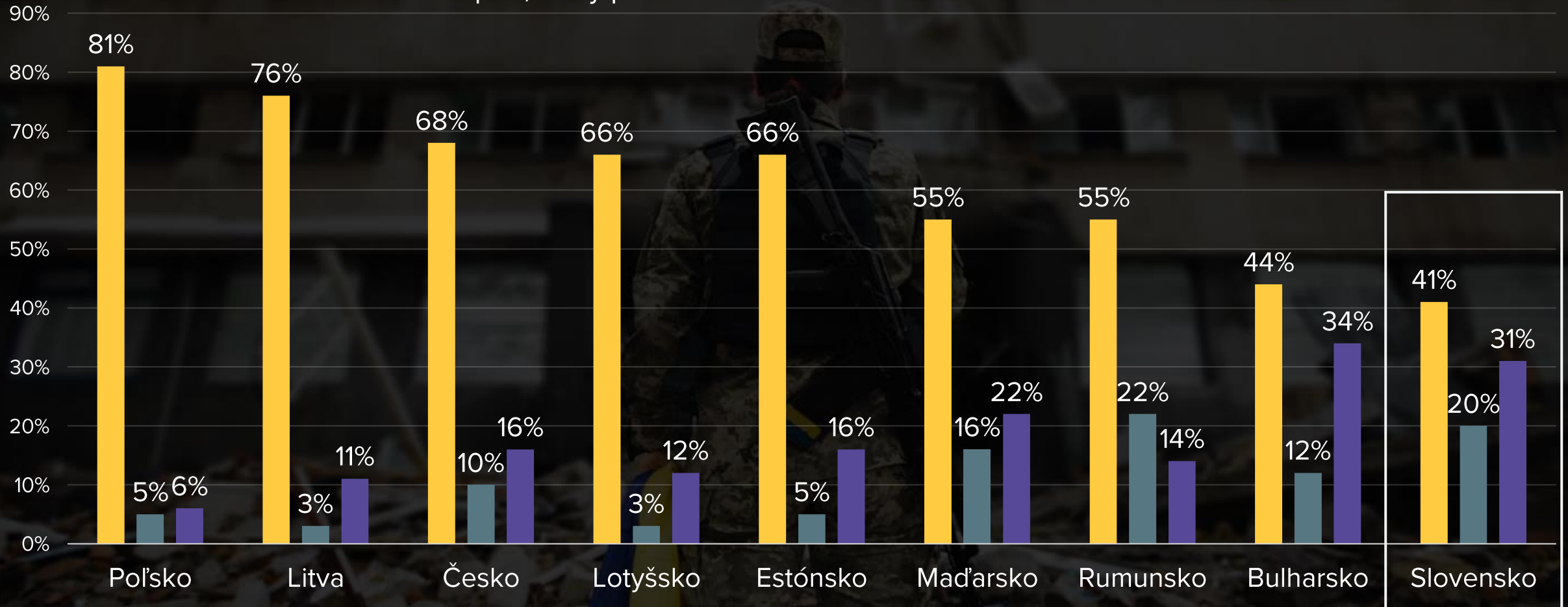

VOJNA NA UKRAJINE

Kto je primárne zodpovedný za vojnu na Ukrajine?

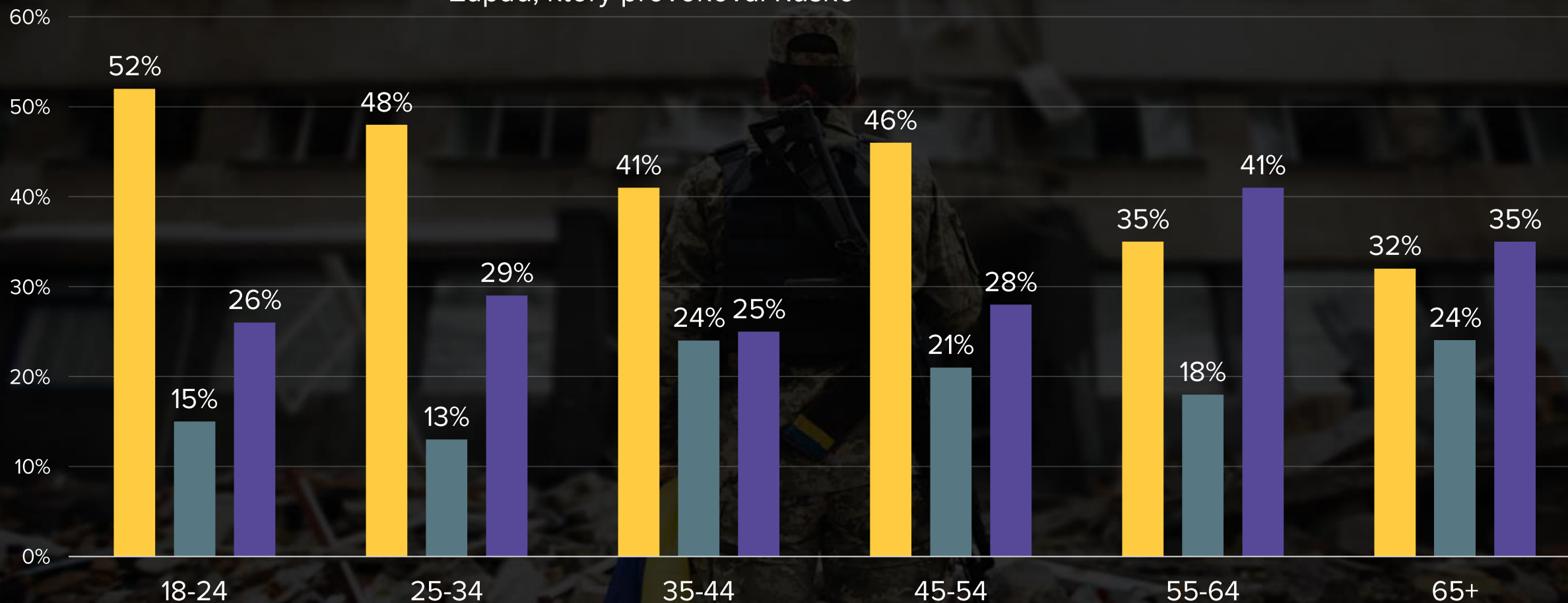
- Rusko, ktoré zaútočilo na Ukrajinu
- Ukrajina, ktorá utláčala rusky-hovoriacu časť populácie
- Západ, ktorý provokoval Rusko

Kto je primárne zodpovedný za vojnu na Ukrajine?

- Rusko, ktoré zaútočilo na Ukrajinu
- Ukrajina, ktorá utláčala rusky-hovoriacu časť populácie
- Západ, ktorý provokoval Rusko

45%

EÚ a Západ musia naďalej pokračovať vo vojenskej pomoci Ukrajine, pretože bez nej nemá Ukrajina šancu sa Rusku ubrániť.

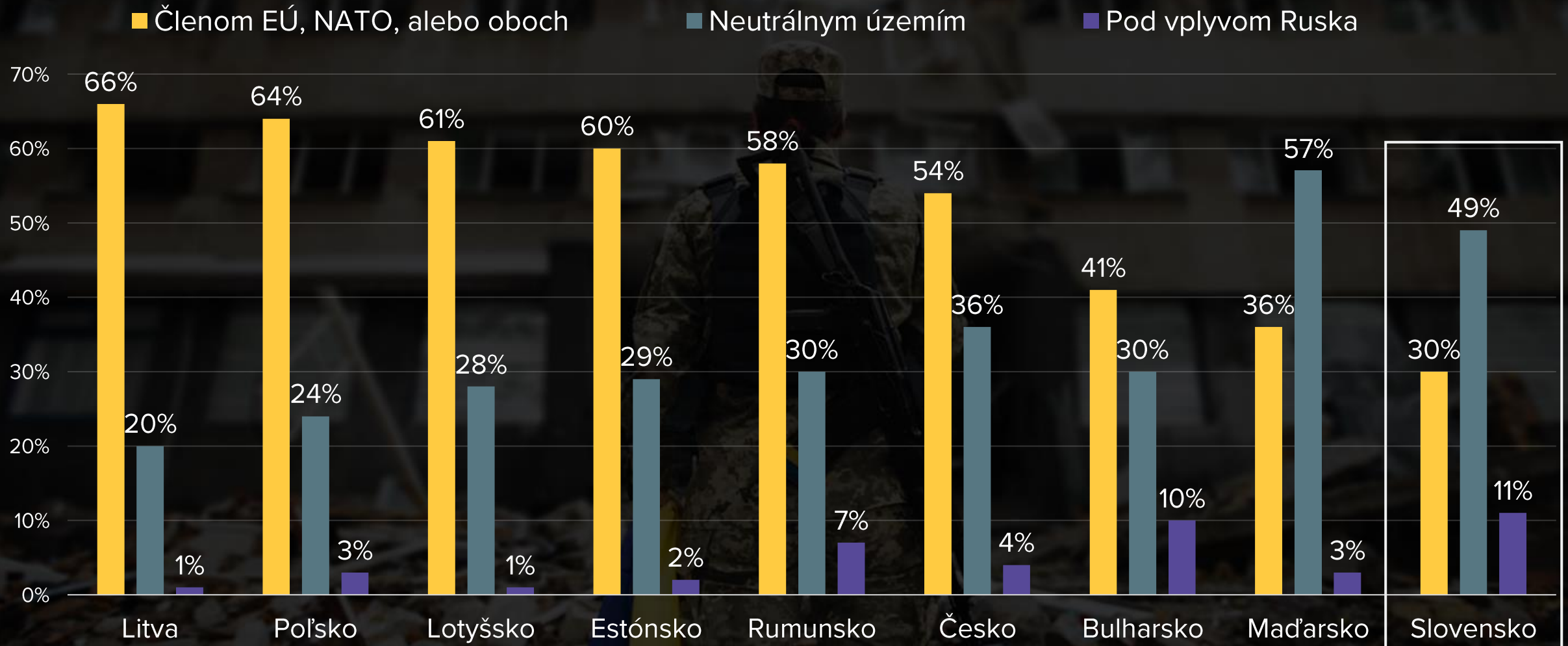
59%

EÚ a Západ by mali ukončiť vojenskú pomoc Ukrajine, pretože sa tým zbytočne predlžuje vojna.

67%

EÚ a Západ by mali by Ukrajine poskytovať len humanitárnu pomoc.

Ukrajina by mala byť/ mala by sa stať

63%

Tým, že Slovensko poskytuje vojenskú techniku a zbrane Ukrajine, pomáhame Ukrajine brániť sa proti Rusku.

64%

Tým, že Slovensko poskytuje vojenskú techniku a zbrane Ukrajine, provokujeme Rusko a približujeme sa k vojne.

63%

muži

63%

ženy

69%

muži

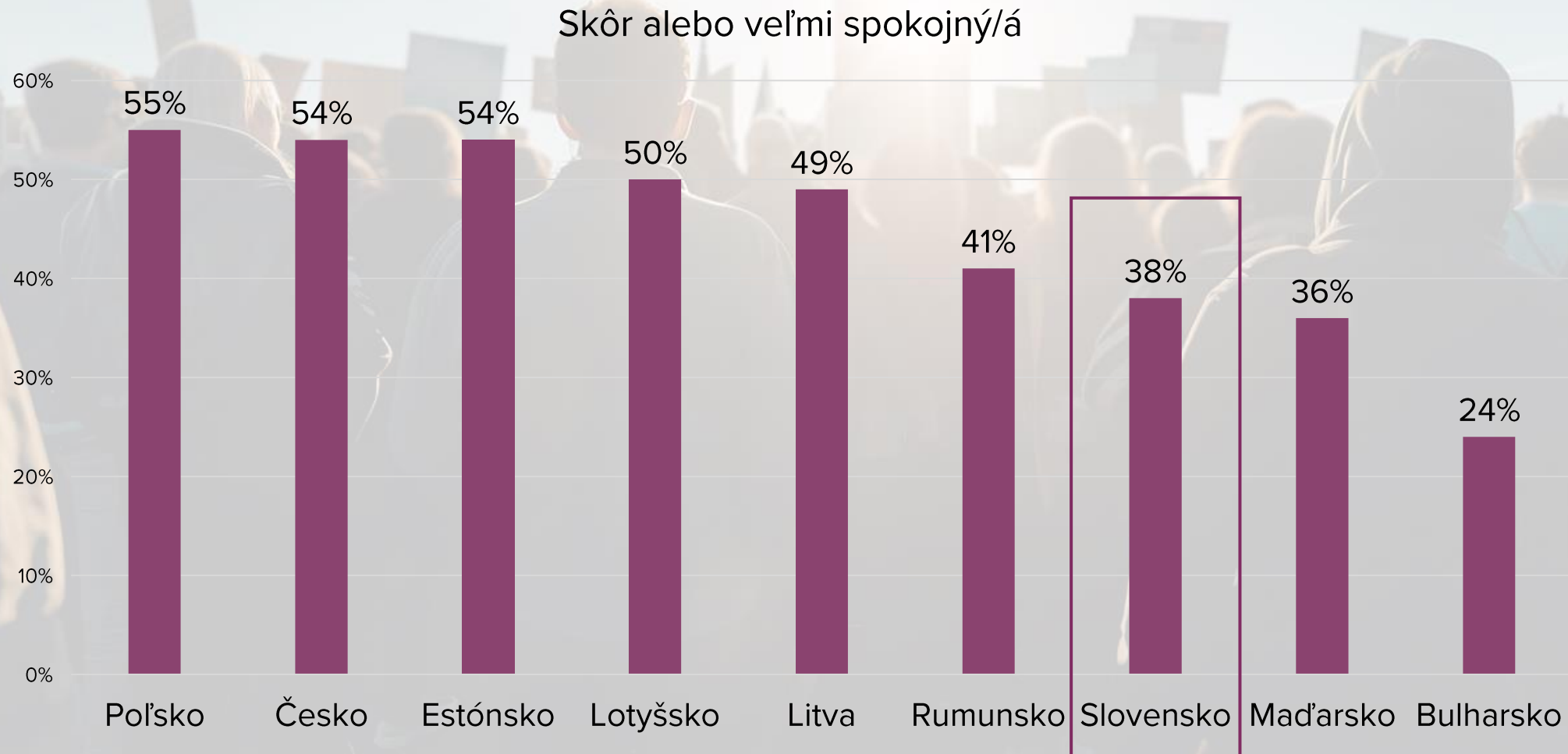
60%

ženy

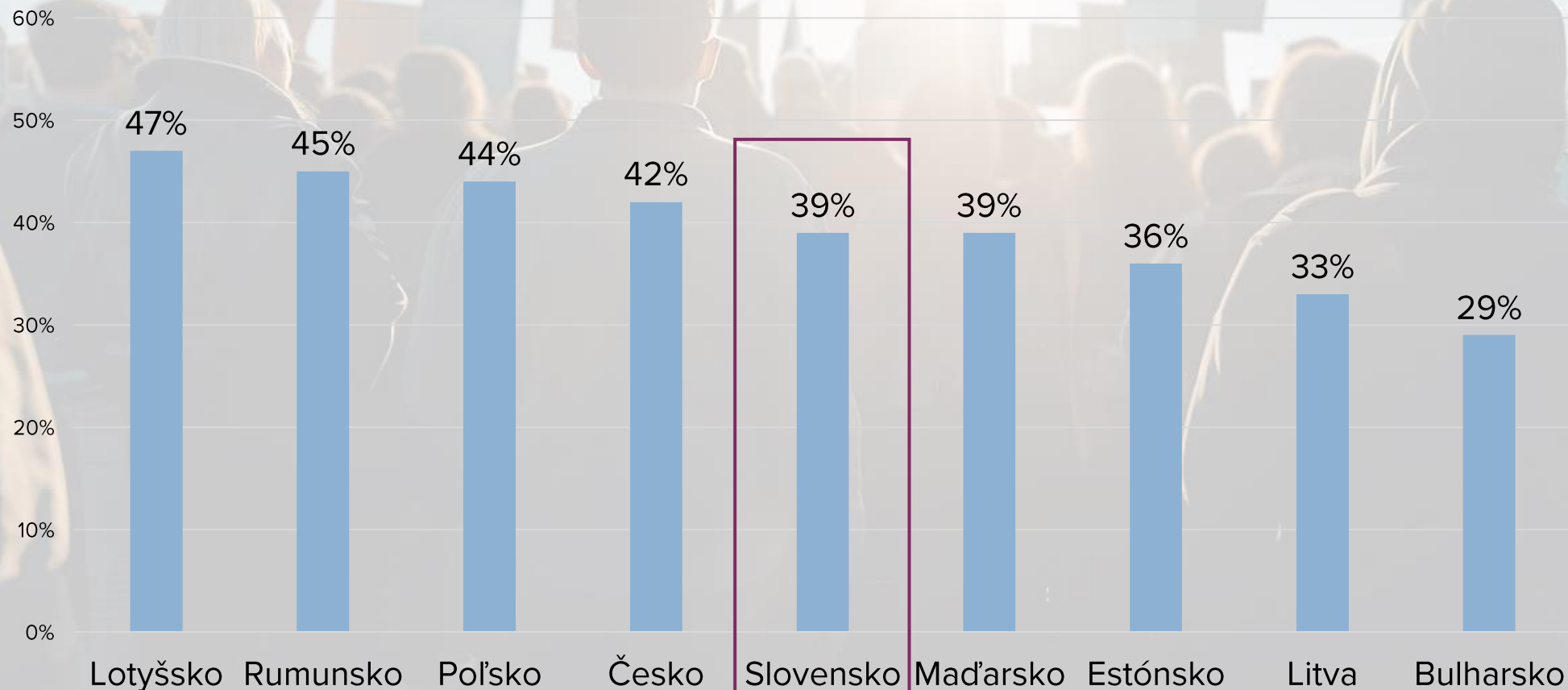
DEMOKRACIA

Ak vezmete do úvahy všetky okolnosti, ako ste v súčasnosti celkovo **spokojný/á s tým, ako funguje demokracia** vo Vašej krajine?

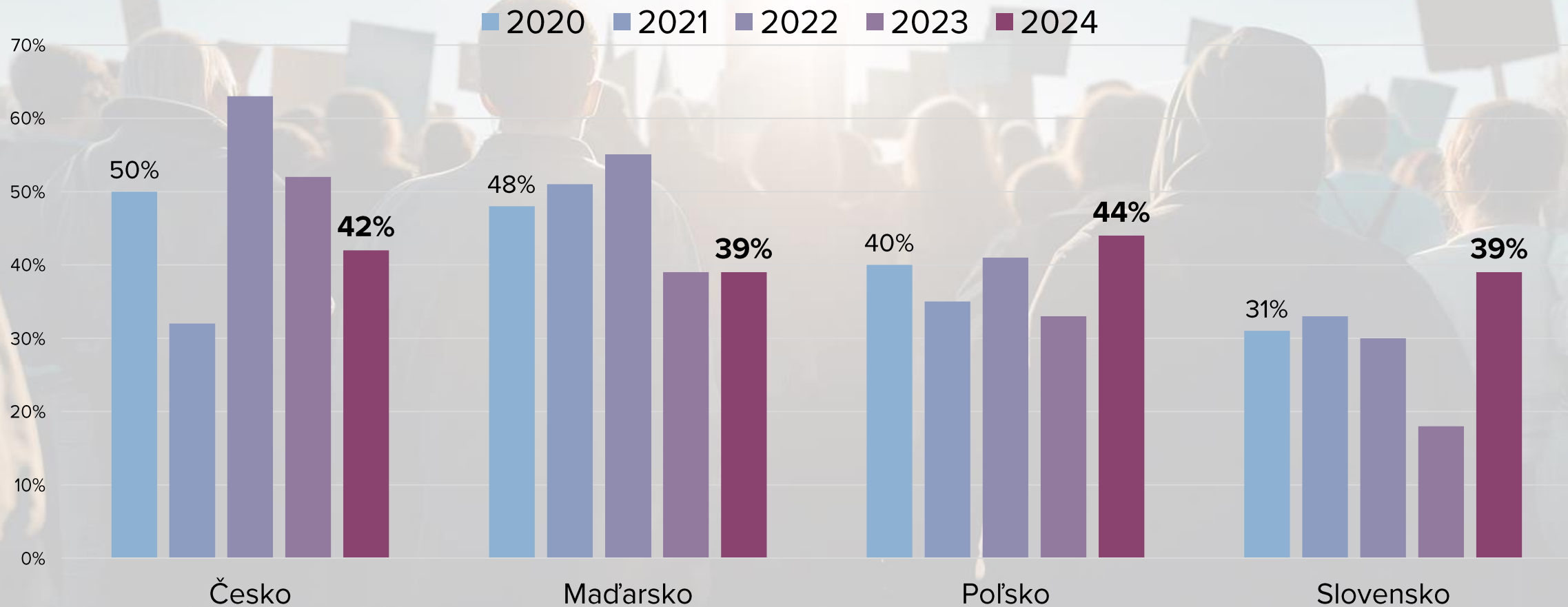

Do akej miery vy osobne dôverujete alebo nedôverujete vláde?

Skôr alebo veľmi dôveruje

Do akej miery vy osobne dôverujete alebo nedôverujete vláde?

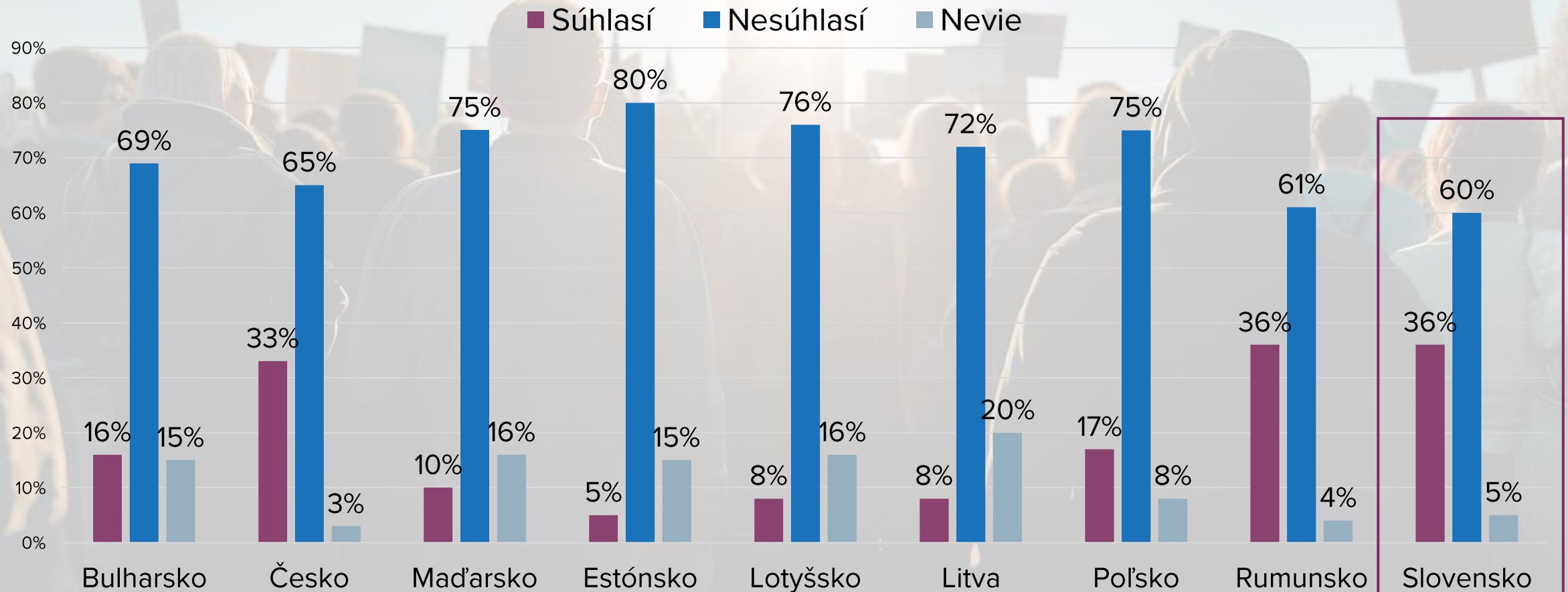

80%

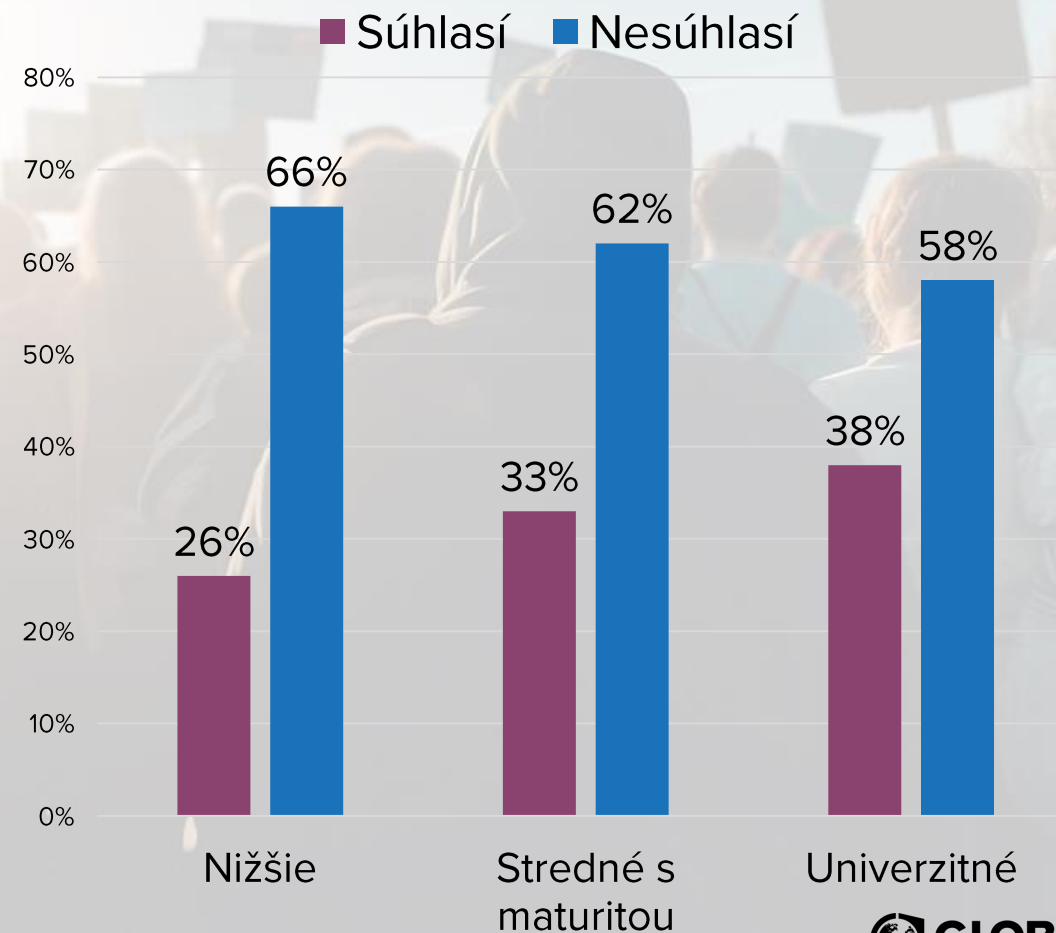
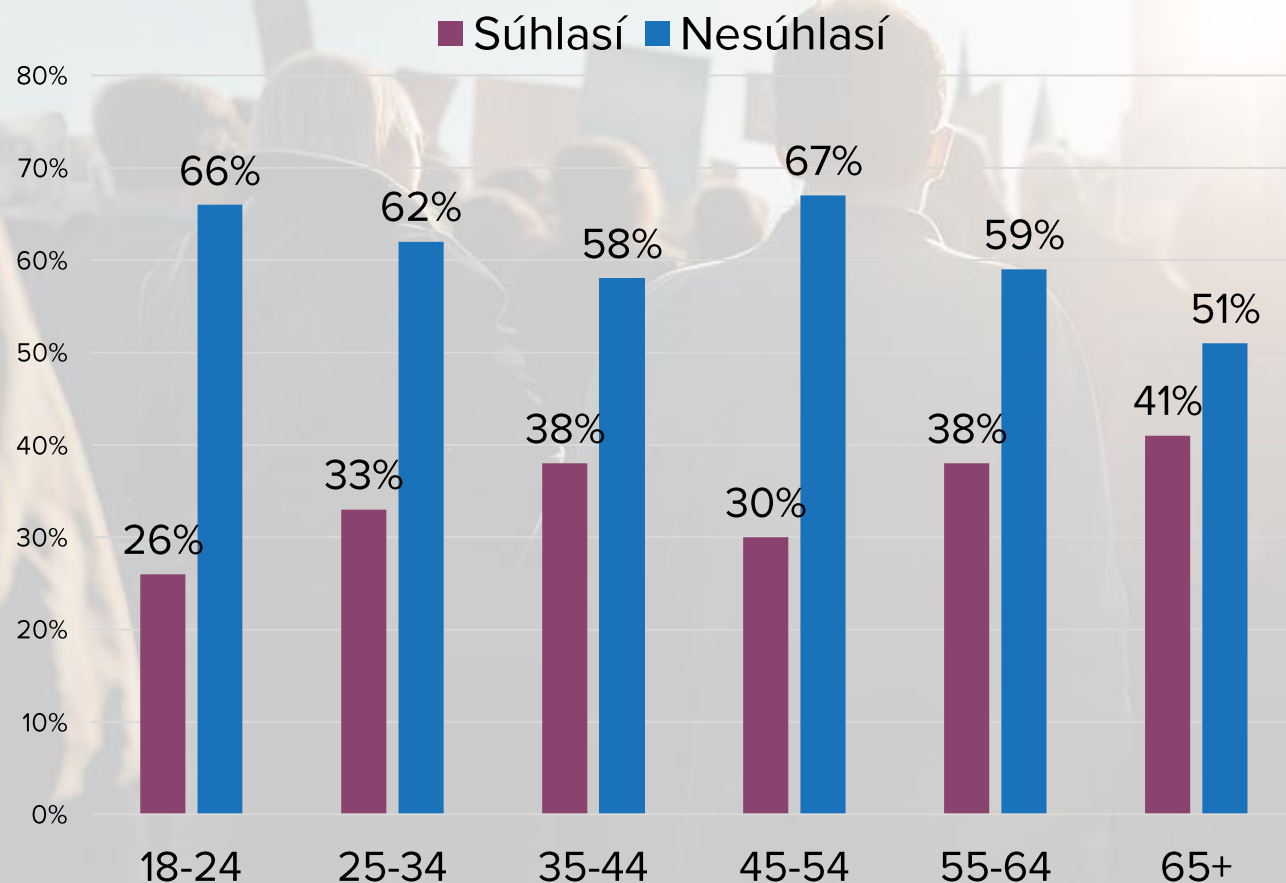
na Slovensku súhlasí, že **demokracia** ako systém, založený na rovnosti, ľudských právach a slobodách a rovnosti pred zákonom **je pre ich krajinu dobrá.**

Totalitný systém bez pravidelných volieb je pre našu krajinu dobrý.

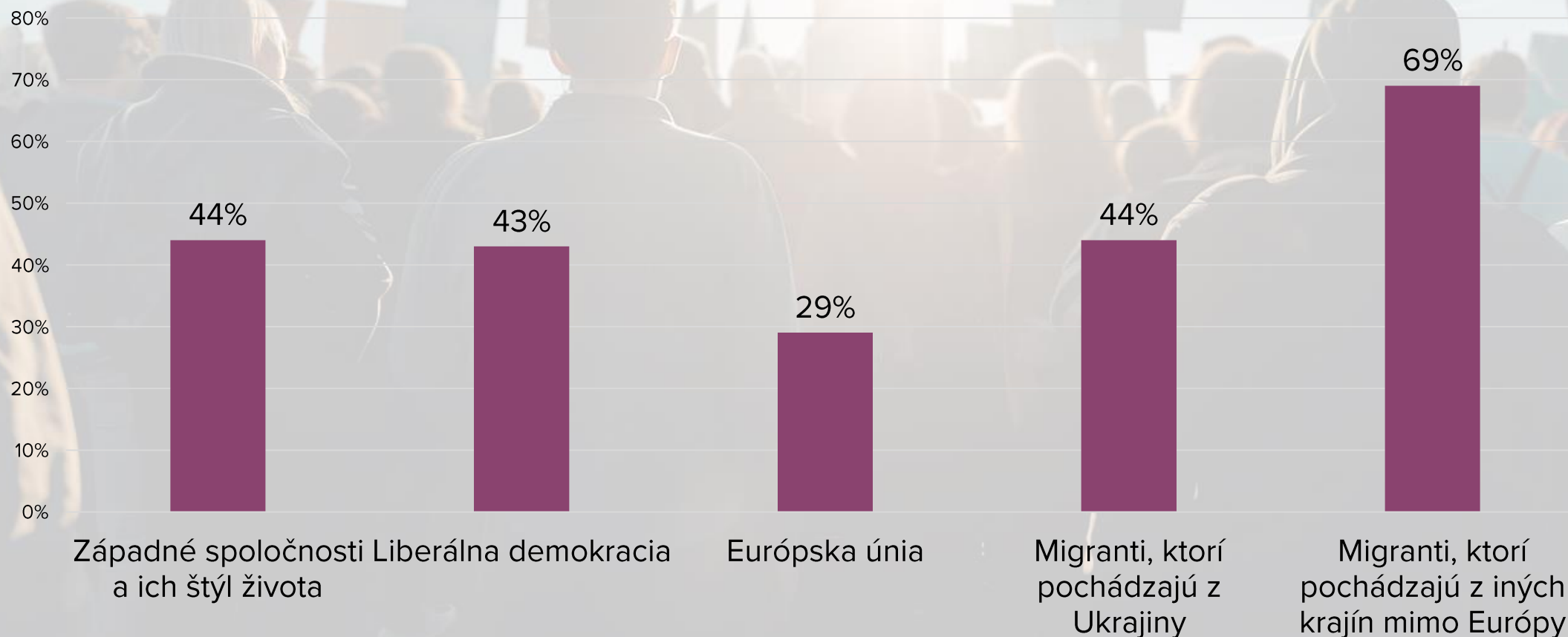
Totalitný systém bez pravidelných volieb je pre našu krajinu dobrý.

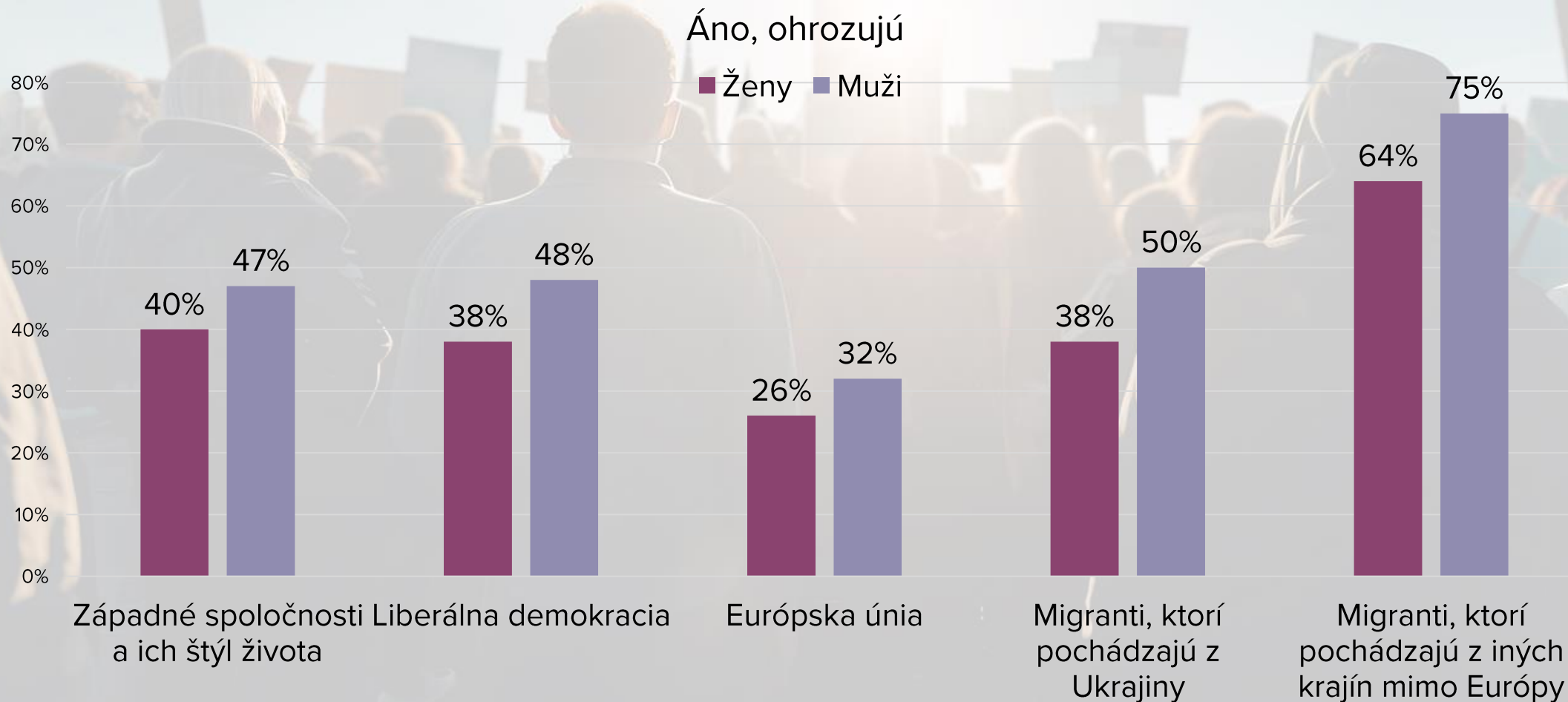
Niektorí ľudia tvrdia, že určité **skupiny ľudí a krajiny ohrozujú našu identitu a hodnoty**. Myslíte si, že nasledujúce skupiny ľudí, krajiny alebo idey ohrozujú vašu identitu a hodnoty, alebo nie?

Áno, ohrozujú

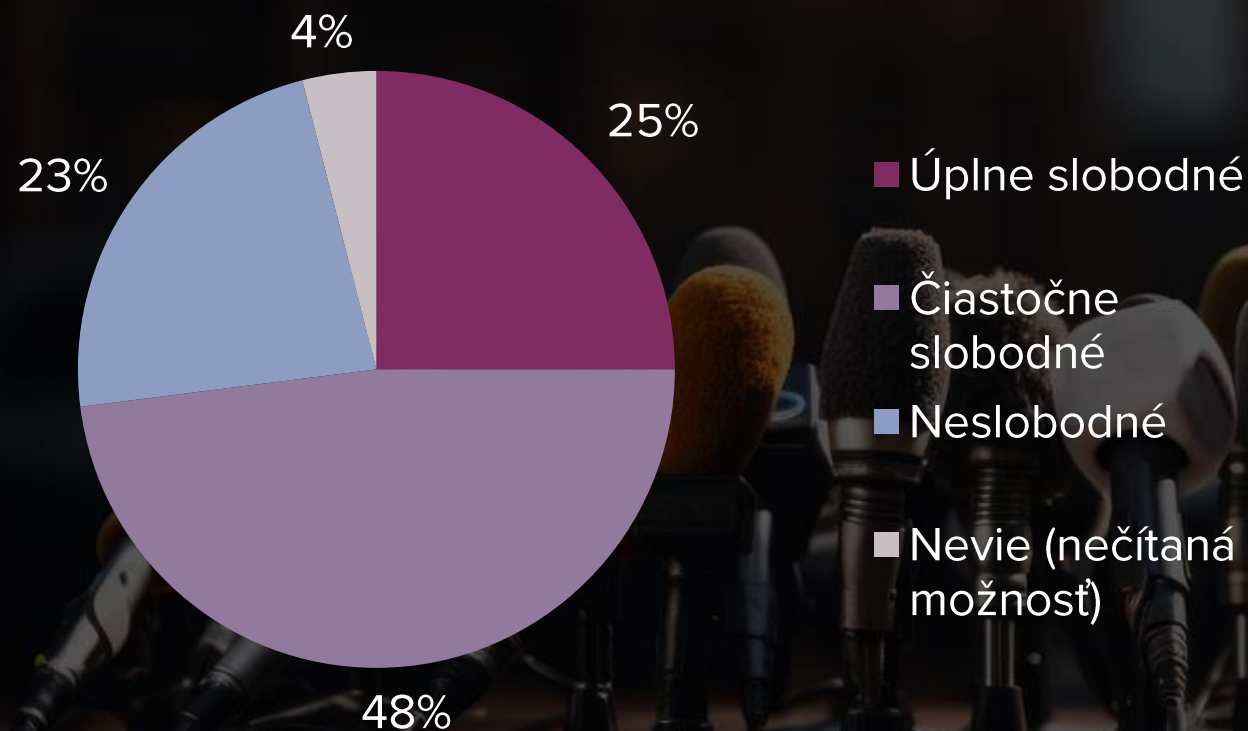
Niektorí ľudia tvrdia, že určité **skupiny ľudí a krajiny ohrozujú našu identitu a hodnoty**. Myslíte si, že nasledujúce skupiny ľudí, krajiny alebo idey ohrozujú vašu identitu a hodnoty, alebo nie?

MÉDIÁ

Myslíte si, že **štandardné mienkotvorné médiá** v našej krajine sú úplne **slobodné**, čiastočne slobodné alebo **neslobodné**?

47%

súhlasí, že médiá na Slovensku **majú úplnú slobodu**, a preto nie je v tejto oblasti potrebná **žiadna zmena**.

Do akej miery súhlasíte alebo nesúhlasíte s nasledujúcimi výrokmí?

51%

Niektoré kroky a opatrenia prijaté v poslednom období slovenskou vládou, predstavujú **hrozbu pre slobodu médií**.

71%

Oligarchovia predstavujú hrozbu pre slobodu médií.

54%

Sloboda tlače na Slovensku je ohrozená, keďže niektoré veľké slovenské **médiá sú aktuálne diskriminované** tým, že im niektorí politickí predstavitelia **odmietajú dávať vyjadrenia**.

Do akej miery súhlasíte alebo nesúhlasíte s nasledujúcimi výrokmami?

43%

Alternatívne médiá (ako napríklad Hlavné správy, Zem a Vek alebo Infovojna) na Slovensku v minulosti čelili neopodstatnenej cenzúre.

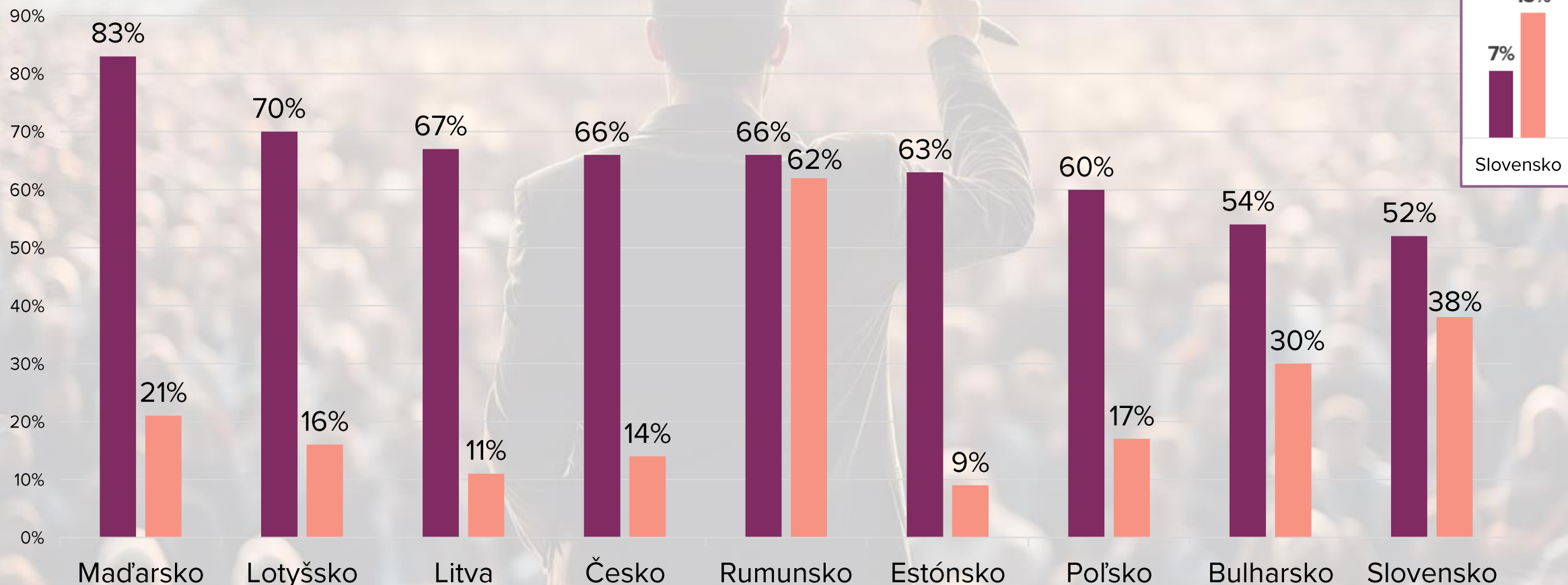

CIELE NENÁVISTNÝCH KAMPANÍ

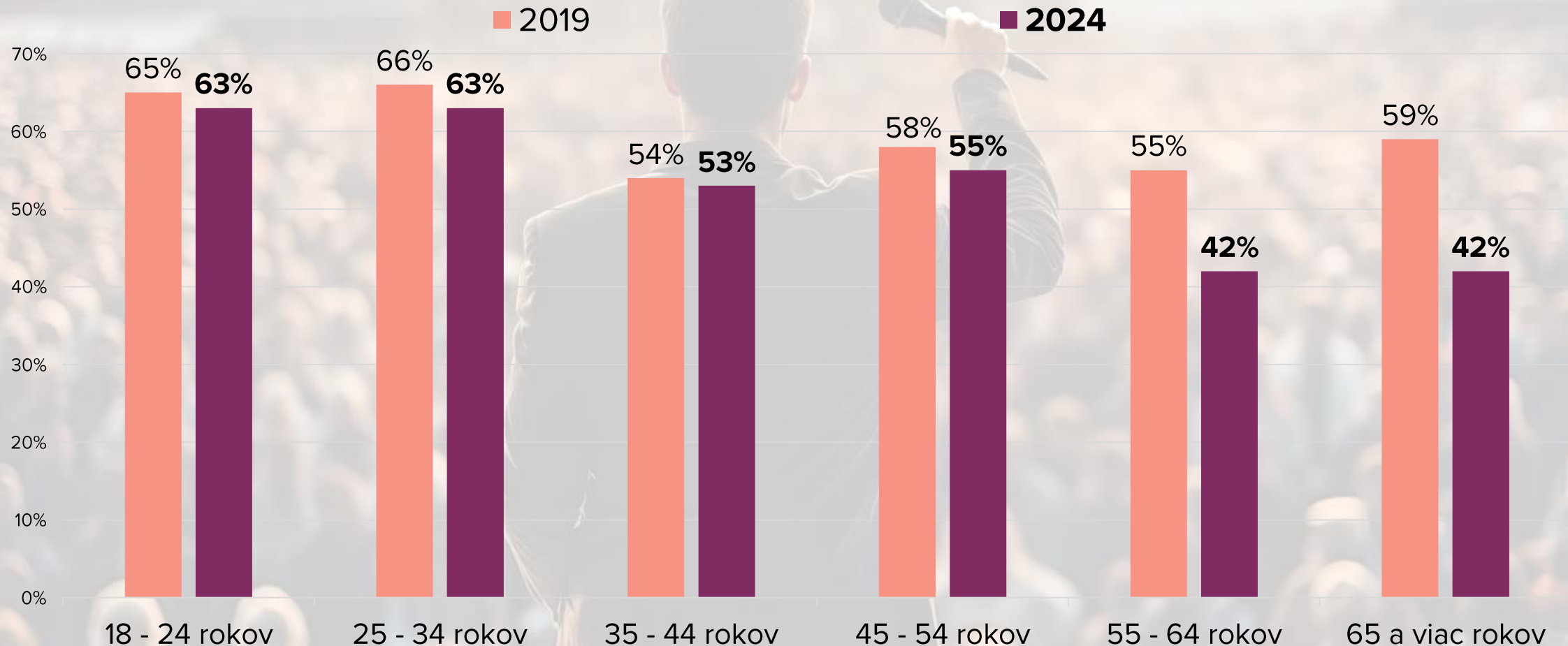
Tí, čo súhlasia s tvrdeniami:

- Práca neziskových organizácií je dôležitá pre fungovanie demokratickej spoločnosti.
- Neziskové organizácie sú zahraniční agenti.

Neviem/
Nezaujímam sa

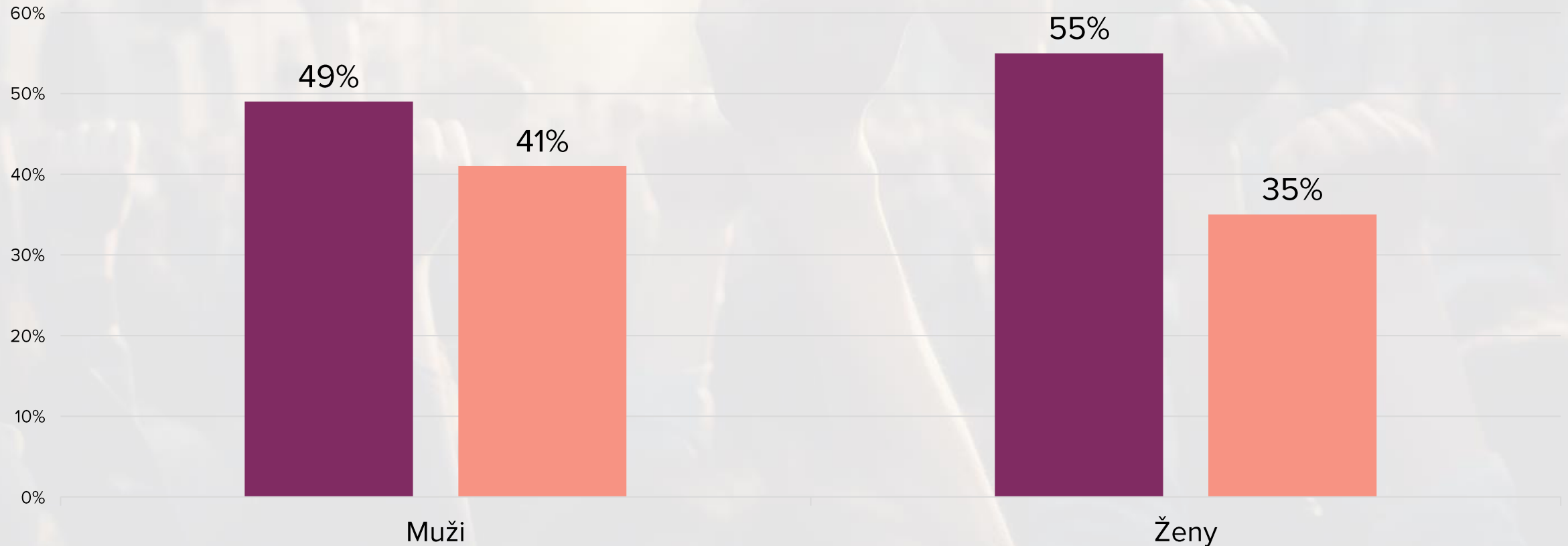

Tí čo súhlasia s tvrdením, že **práca neziskových organizácií je dôležitá** pre fungovanie demokratickej spoločnosti.

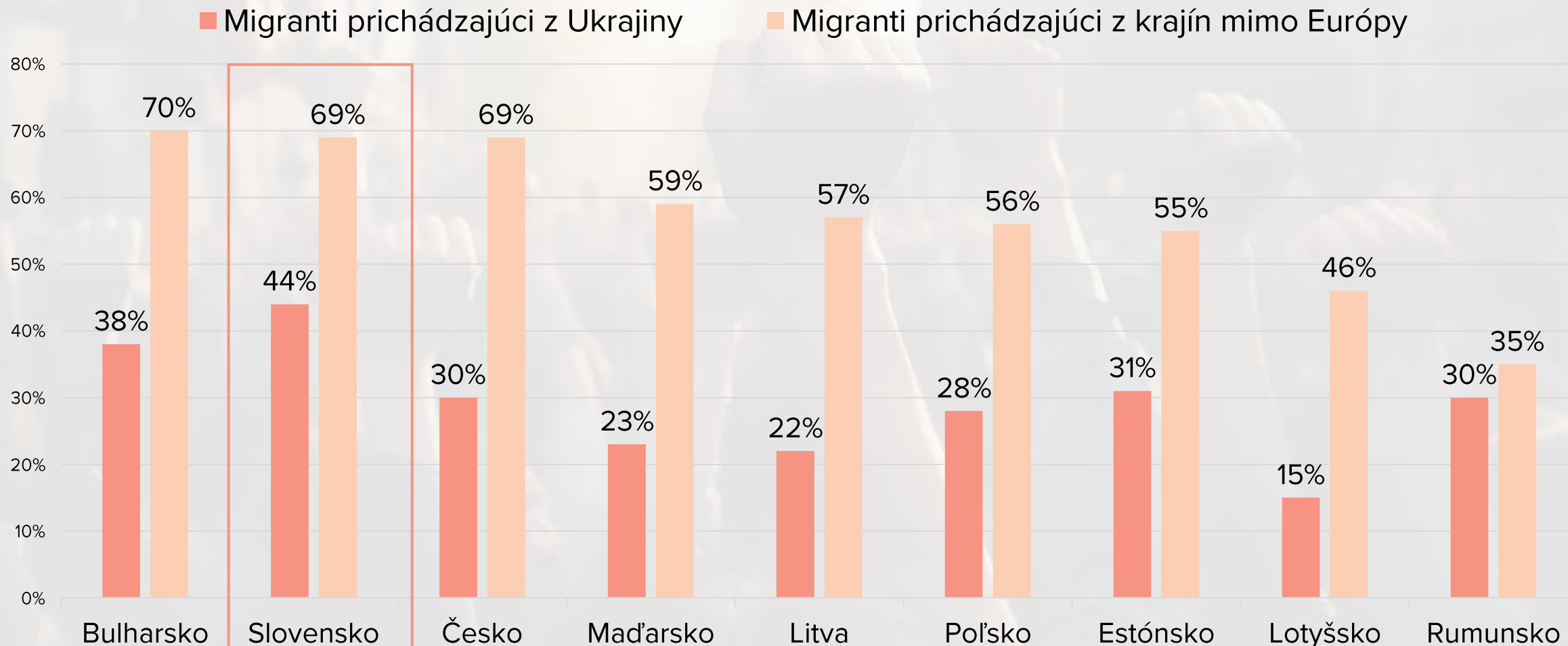

Tí, čo súhlasia s tvrdeniami:

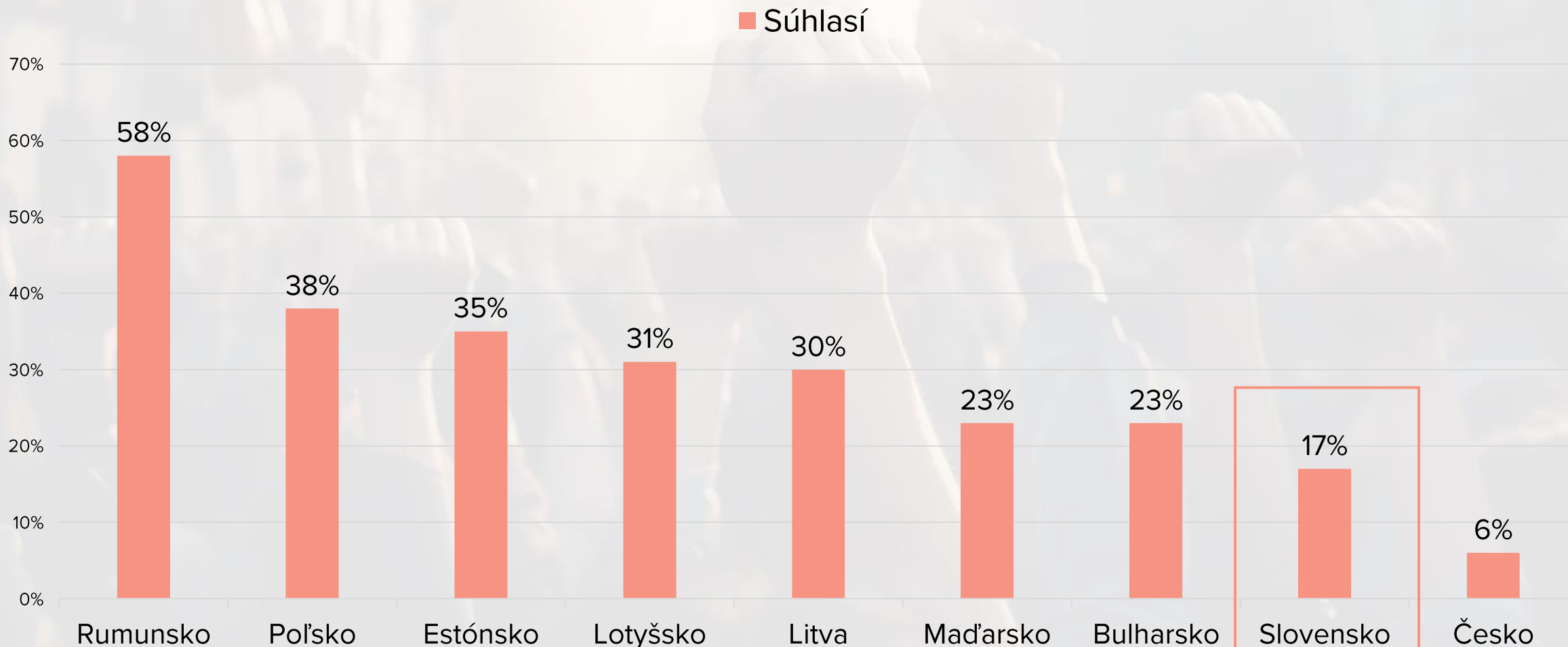
- Práca neziskových organizácií je dôležitou pre fungovanie demokratickej spoločnosti.
- Neziskové organizácie sú zahraniční agenti.

Tí, ktorí veria že nasledujúce skupiny predstavujú hrozbu pre ich **identitu** a **hodnoty**:

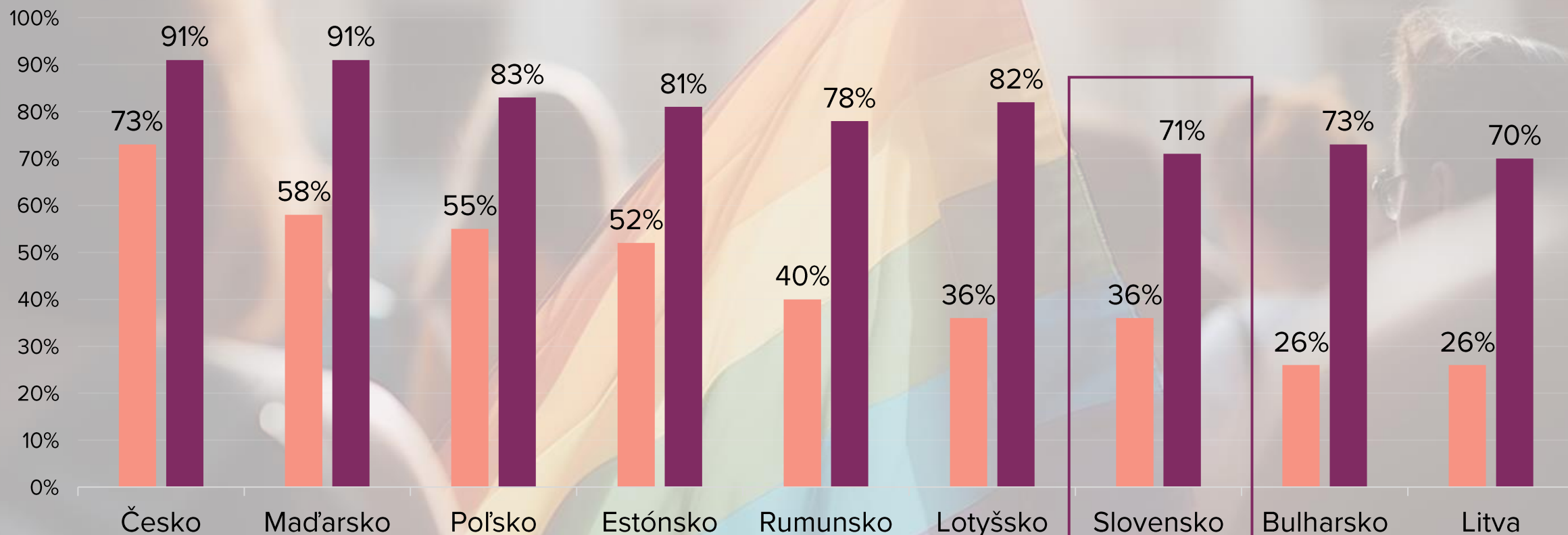

Naša krajina potrebuje **utečencov z iných krajín**, aby vykryla **nedostatok pracovnej sily** v rôznych oblastiach hospodárstva.

Tí, čo súhlasia s tvrdeniami:

- Práva pre ľudí z LGBTI komunity (ako právo na manželstvo) by mali byť garantované
- Medzľudský rešpekt a tolerancia, bez ohľadu na našu sexuálnu orientáciu alebo farbu pleti sú pre našu spoločnosť dôležité.

www.globsec.org